

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شایستگی

خوشنویسی با خودکار به شیوه خط

نستعلیق

گروه شغلی

هنرهای تجسمی

۱-۶۶-۸۳-۰۶۶۱-۲۶۵۱

کد ملی آموزش شایستگی

۷	۳	۱	۶	۲	۰	۸	۳	۰	۵	۳	۰	۰	۱	۱
ISCO-۰۸				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۹۳/۰۵/۲۵

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل : ۱-۶۶-۰۸۳-۲۶۵۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته هنرهای تجسمی :
صدیقه رضاخواه : رییس گروه صنایع دستی و هنر
رامک فرح آبادی : معاون دفتر طرح و برنامه های درسی
ارژنگ بهادری : معاون دفتر طرح و برنامه های درسی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل:
-آموزش فنی و حرفه ای استان آذربایجان شرقی
-دفتر طرح و برنامه های درسی

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-
-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci@yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	اکبر فتحی	لیسانس	مهندسی عمران	مدرس	۱۸ سال	تلفن ثابت : ۳۳۷۹۰۴۰ تلفن همراه : ۰۹۱۴۴۰۱۹۶۷۵ ایمیل : akbar.fathi۵۶@gmail.com
۲	نورالدین موسوی	لیسانس	مهندسی مکانیک	سازمان فنی و حرفه ای	۲ سال	تلفن همراه : ۰۹۱۴۳۱۱۷۳۵۸ ایمیل : Mosavi۰۴۱۱@yahoo.com
۳	اصغر فتحی	فوق لیسانس	جامعه شناسی	مدرس	۲۱ سال	تلفن ثابت : ۳۳۷۲۳۸۵ تلفن همراه : ۰۹۱۴۱۱۸۱۰۸۳
۴	رضا فتحی پور	فوق لیسانس	ادبیات نمایشی	مدرس	۱۵ سال	تلفن ثابت : ۰۴۱۱-۴۴۶۲۷۸۷ تلفن همراه : ۰۹۱۴۴۱۸۵۴۷۲ ایمیل : reza.fathi۵۶@gmail.com
۵	محمدتقی ملکی	فوق لیسانس	مدیریت اجرایی	روابط عمومی سازمان	۱۵ سال	تلفن همراه : ۰۹۱۴۴۰۲۸۸۴۰
۶	مرتضی فتحی	فوق لیسانس	نقشه برداری	استادیار	۸ سال	تلفن همراه : ۰۹۱۲۳۴۷۹۵۸۷
۷	صدیقه رضاخواه	لیسانس	شیمی	رئیس گروه صنایع دستی و هنر	۲۳ سال	تلفن ثابت : ۶۶۵۶۹۹۰۷

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مریبان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مریبان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل:
خوشنویسی با خودکار به شیوه ی خط نستعلیق
شرح استاندارد آموزش شغل:
خوشنویسی با خودکار شغلی در گروه هنرهای تجسمی می باشد و شامل وظایفی است که فرد را قادر می سازد تا با هر رده سنی و هر میزان تحصیلات و هر صنف شغلی با خودکار یا هر وسیله ی نوشتاری روزمره ؛ به هر خط و فونتی که ؛ شبیه قلم های سنتی خوشنویسی کند ؛ اثر هنری خلق کند ؛ از خط خود لذت ببرد و تحسین و تشویق دیگران را برانگیزد.
ویژگی های کارآموز ورودی :
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره ابتدایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمانی و روانی مهارت های پیش نیاز : ندارد
طول دوره آموزش :
طول دوره آموزش : ۱۴۰ ساعت - زمان آموزش نظری : ۳۳ ساعت - زمان آموزش عملی : ۱۰۷ ساعت - زمان کارورزی : ساعت - زمان پروژه : ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)
- کتبی : ۲۵٪ - عملی : ۶۵٪ - اخلاق حرفه ای : ۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :
دیپلم با داشتن مهارت خوشنویسی با خودکار به شیوه ی خط نستعلیق و شکسته ی نستعلیق و دیگر خطوط و فونت ها ، داشتن مهارت خوشنویسی با خودکار به یک خط لاتین ، داشتن مهارت شیوه های نوین تدریس خوشنویسی با خودکار

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

کاربردی کردن هنر خوشنویسی خط نستعلیق با خودکار معمولی یا هر وسیله‌ی نوشتاری روزمره پایه‌گذاری برای تشکیل و تاسیس علم و صنعت مهندسی حروف

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Letter Engineering

* مهم‌ترین استانداردها و رشته‌های مرتبط با این استاندارد :

خوشنویسی مقدماتی

خوشنویسی پیشرفته

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب‌شناسی و سطح سختی کار :

- الف : جزو مشاغل عادی و کم‌آسیب ● طبق سند و مرجع .....
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت □ طبق سند و مرجع .....
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان‌آور □ طبق سند و مرجع .....
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی‌ها

ردیف	عناوین توانایی
۱	خوشنویسی با خودکار به شیوه ی خط نستعلیق بدون قوت و ضعف
۲	خوشنویسی با خودکار به شیوه ی خط نستعلیق با قوت و ضعف
۳	کتابت انواع کشیده ها و قواعد کلی سطر نویسی
۴	کتابت انواع کتابت نثر و نظم
۵	چلیپا نویسی و قطعه نویسی و نامه نویسی اداری با خودکار یا هر وسیله ی نوشتاری روزمره
۶	
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : خوشنویسی با خودکار به شیوه‌ی خط نستعلیق بدون قوت و ضعف
	نظری	عملی	جمع	
	۸	۱۸	۲۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع خودکارهای ساچمه‌ای با قطر ساچمه‌ی بین ۰/۵ تا ۰/۷ میلی‌متر جزوه‌ی خوشنویسی با خودکار دوره‌ی اول دفتر تمرین			۰/۵	دانش : انواع خودکار و مکانیسم خودکارهای توپی
			۰/۵	انواع کاغذ و دفترهای مناسب خوشنویسی با خودکار
			۰/۵	دسته بندی حروف تعریف خط کرسی و ۴ اصل خوشنویسی با خودکار و مفردات :
			۰/۲۵	حرف الف در حالت جدا و متصل
			۰/۲۵	حروف (ب پ ت ث) در حالت جدا و متصل
			۰/۲۵	حروف (ف ق) در حالت جدا و متصل
			۰/۲۵	حروف (ک گ) در حالت جدا و متصل
			۰/۲۵	حروف (ذ ر ز ژ) در حالت جدا و متصل
			۰/۲۵	حروف (و ه) در حالت جدا و متصل
			۰/۲۵	حرف (م) در حالت جدا و متصل
			۰/۲۵	حروف (ط ظ ص ض) در حالت جدا و متصل
			۰/۲۵	حروف (ن ی) در حالت جدا و متصل
			۰/۲۵	حروف (ل س ش) در حالت جدا و متصل
			۰/۲۵	حروف (ع غ) در حالت جدا و متصل
			۰/۲۵	حرف (ج چ ح خ) در حالت جدا و متصل
			۳/۵	قواعد کلی سطر نویسی
			مهارت :	
	۱		طراحی و خط کشی خطوط کرسی برای انواع کتابت	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : خوشنویسی با خودکار به شیوه ی خط نستعلیق بدون قوت و ضعف
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				مهارت :
		۱		تشخیص خط نستعلیق از دیگر خطوط
		۱		تشخیص خط نستعلیق قوی از ضعیف
		۱۵		خوشنویسی با خودکار به شیوه ی خط نستعلیق بدون قوت و ضعف (خط تحریری)
	نگرش :			
	معرفی مهارت جدید خوشنویسی با خودکار به شیوه ی خط نستعلیق خلق آثار هنری متنوع			
	ایمنی و بهداشت :			
	رعایت نکات بهداشتی عمومی			
	توجهات زیست محیطی :			
	استفاده بهینه از کاغذ های قابل بازیافت به چرخه ی طبیعت			

	زمان آموزش			عنوان: خوشنویسی با خودکار به شیوه‌ی خط نستعلیق با قوت و ضعف
	جمع	عملی	نظری	
	۲۸	۲۱	۷	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع خودکارهای ساچمه‌ای با قطر ساچمه‌ی بین ۱/۶ تا ۱ میلی‌متر جزوه‌ی خوشنویسی با خودکار دوره‌ی دوم دفتر تمرین				دانش:
			۰/۵	دسته‌بندی حروف تعریف خط کرسی و ۴ اصل خوشنویسی با خودکار و مفردات
			۰/۲۵	حرف الف در حالت جدا و متصل با قوت و ضعف
			۰/۲۵	حروف (ب پ ت ث) در حالت جدا و متصل با قوت و ضعف
			۰/۲۵	حروف (ف ق) در حالت جدا و متصل با قوت و ضعف
			۰/۲۵	حروف (ک گ) در حالت جدا و متصل با قوت و ضعف
			۰/۲۵	حروف (د ذ ر ز ژ) در حالت جدا و متصل با قوت و ضعف
			۰/۲۵	حروف (و ه) در حالت جدا و متصل با قوت و ضعف
			۰/۲۵	حرف (م) در حالت جدا و متصل با قوت و ضعف
			۰/۲۵	حروف (ط ظ ص ض) در حالت جدا و متصل با قوت و ضعف
			۰/۲۵	حروف (ن ی) در حالت جدا و متصل با قوت و ضعف
			۰/۲۵	حروف (ل س ش) در حالت جدا و متصل با قوت و ضعف
			۰/۲۵	حروف (ع غ) در حالت جدا و متصل با قوت و ضعف
			۰/۲۵	حرف (ج چ ح خ) در حالت جدا و متصل با قوت و ضعف
			۳/۵	قواعد کلی سطر نویسی با قوت و ضعف
				مهارت
		۱۵		خوشنویسی با خودکار به شیوه‌ی خط نستعلیق با قوت و ضعف (مانند خوشنویسی با قلم‌های سنتی)
		۳		ترکیب انواع اسم‌ها و فامیل‌ها

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : خوشنویسی با خودکار به شیوه ی خط نستعلیق با قوت وضعف
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
		۳		مهارت : کتابت انواع کتاب های شعر و نثر با خودکار معمولی
				نگرش : معرفی مهارت جدید خوشنویسی با خودکار به شیوه ی خط نستعلیق
				ایمنی و بهداشت : رعایت نکات بهداشتی عمومی
				توجهات زیست محیطی : استفاده ی بهینه از کاغذ های قابل بازیافت به چرخه ی طبیعت

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: کتابت انواع کشیده‌ها
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
		۱۰		مهارت: کتابت قرآن مجید به خط زیبای نستعلیق خودکاری
				نگرش: معرفی مهارت جدید خوشنویسی با خودکار به شیوه‌ی خط نستعلیق
				ایمنی و بهداشت: رعایت نکات بهداشتی عمومی
				توجهات زیست محیطی: استفاده‌ی بهینه از کاغذ‌های قابل بازیافت به چرخه‌ی طبیعت

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۳۲	۲۵	۷	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع خودکارهای ساچمه ای با قطر ساچمه ی بین ۰/۵ تا ۱/۶ میلیمتر جزوه ی خوشنویسی با خودکار دوره ی چهارم دفتر تمرین				دانش :
			۰/۵	ارائه طرح درس و شرح قواعد کامل اصول خوشنویسی خط نستعلیق
			۰/۲۵	روش کتابت نثر تزیینی
			۰/۲۵	روش کتابت نثر معمول و ترسیم خطوط کرسی متناسب
			۰/۲۵	روش ترکیب کتابت نثر طولانی
			۰/۲۵	روش ترکیب بندی برگ کتابت
			۰/۲۵	روش ترکیب کتابت خیلی طولانی
			۰/۲۵	تعریف چلیپانویسی و معرفی انواع چلیپا
			۰/۲۵	روش کتابت انواع چلیپای ساده
			۰/۲۵	روش کتابت انواع چلیپای مرکب
			۰/۲۵	روش کتابت و ترکیب چند چلیپای ابداعی
			۰/۲۵	روش کتابت انواع قطعه نویسی
			۰/۲۵	روش کتابت انواع نامه نگاری اداری
			۰/۲۵	نرم افزارهای خوشنویسی
			۳/۵	قواعد کلی خوشنویسی (معادل ممتاز انجمن خوشنویسان)
				مهارت :
		۱۵		خوشنویسی با خودکار به شیوه ی خط نستعلیق با قوت وضعف (معادل ممتاز انجمن خوشنویسان)
	۲		کتابت نثر تزیینی	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : کتابت نثر تزیینی ، معمولی و طولانی
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
		۲		مهارت : کتابت نثر معمول و ترسیم خطوط کرسی متناسب
		۲		ترکیب کتابت نثر طولانی
		۲		ترکیب بندی برگ کتابت
		۲		ترکیب کتابت خیلی طولانی
	نگرش : معرفی مهارت جدید خوشنویسی با خودکار به شیوه ی خط نستعلیق شرکت در مسابقات خوشنویسی			
	ایمنی و بهداشت : رعایت نکات بهداشتی عمومی			
	توجهات زیست محیطی : استفاده ی بهینه از کاغذ های قابل بازیافت به چرخه ی طبیعت			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲	۸	۴	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				دانش :
		۱		- مفهوم چلیپا
		۱		- انواع چلیپا
		۱		- روش قطعه نویسی
		۱		- انواع نامه های اداری
				مهارت :
	۲			- کتابت انواع چلیپای ساده
	۲			- کتابت انواع چلیپای مرکب
	۲			- کتابت و ترکیب چند چلیپای ابداعی
	۲			- قطعه نویسی و نامه نویسی اداری
				نگرش :
				- معرفی چلیپانویسی
				-
				ایمنی و بهداشت :
				-
				-
				توجهات زیست محیطی :
				-
				-

- برگه استاندارد تجهیزات , مواد و ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	انواع خودکار های ساچمه ای با قطرهای متفاوت	با قطرهای ۰/۵ تا ۱/۶ میلیمتر	برای هر نفر	
۲	انواع کاغذ	A۶ تا A۰	برای هر نفر	
۳	مداد	فشاری یا اتود	برای هر نفر	
۴	پاک کن	نوع مرغوب	برای هر نفر	
۵	خط کش	فلزی	برای هر نفر	
۶	جزوه و فیلم آموزشی	تالیف مهندس فتحی	برای هر نفر	
۷	مداد تراش	مرغوب	برای هر نفر	
۸	دفتر تمرین	نوع مرغوب	برای هر نفر	
۹	میز	۴ نفره	برای هر ۴ نفر	
۱۰	صندلی	راحت	برای هر نفر	
۱۱	فضای مناسب	با دید عالی	حداقل ۲۰ متر مربع برای ۱۵ نفر	
۱۲	سرمشق	استاد	برای هر نفر	
۱۳	موسیقی سنتی		برای کارگاه	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- مواد به ازاء یک نفر

- ابزار به ازاء هر یک نفر محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	آموزش خوشنویسی با خودکار به شیوه ی خط نستعلیق دوره ۱ تا ۴	مهندس اکبر فتحی	ندارد	۱۳۸۷ ۱۳۹۲	تبریز تهران	ندای شمس کلهر

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مولفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	آموزش خوشنویسی با خودکار به شیوه ی خط نستعلیق دوره ۱ تا ۴	۱۳۸۷ ۱۳۹۲	مهندس اکبر فتحی		تبریز تهران	ندای شمس کلهر	

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	Kanoone-khoshnevisi.blogfa.com
۲	
۳	
۴	
۵	
۶	

فهرست معرفی نرم افزارهای سودمند و مرتبط

(علاوه بر نرم افزارهای اصلی)

ردیف	عنوان نرم افزار	تهیه کننده	آدرس	توضیحات
۱	فونت ایران نستعلیق	فرهنگستان		
۲	نرم افزار میرعماد	مریم سافت		
۳	نرم افزار کلک	سینا سافت		